

Nro. 32.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ' Bétsben Pénteken Octobernek 18-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Béts.

A' két Magyar Haza' előtt esmeretes, nevezetesen pedig a' maga köz jóra tzelező törekedését, a' Magyar nyelv-mivelésnek elő-mozdítására tett adakozása által is meg-bizonyított, Romai sz. Birodalom beli nemes, Titi. *Natorp Wilhelm* Ur, érdemeiért Magyar Hazai Indigenatussággal (nemességel) jutalmaztatódván-meg, tegnap tette le Felséges Urunknak kegyes engedelmeből, a' F. Erdély Országai Udvari Cancellariánna a' Hazafiui esküvést.

* * *

Azt végezvén kegyelmesen Felséges Urunk, hogy a' *Kolosvári Királyi Akadémiánál Erdély-*

ben, a' Professorok' száma, még egy Pathológiát és Physiologiát tanító Professorral szaporittalék: ezen tanító-székre, *T. Intze Mihály* Urat méltoztatott ő Felsége kegyelmesen ki-nevezni, a' ki is, ifjabb ideje-béli tudományait ugyan tsak a' Kolosvári Ref. Collegiumban, az Orvosi grádusra szükséges tudományokat pedig a' Pesti Kir. Univeritásnál ditsérettel végezvén, az után a' maga tapasztalásait, mind a' *Bétsi* mind pedig a' *Göttingai* 's. más idegen Univeritásoknál és közönséges beteg házaknál jó ideig gyarapítván, az ólta már néhány elztendőknék le-folytok alatt, szorgalmatos és hasznos orvosi foglalatossággal szolgált Hazájának, 's tudos tehetségeire nézve nem régiben, a' *Jénai* Tudós Társásagnak is tagjává neveztetett.

Hadi Történetek.

Meg-igértetett közelébről, hogy a' mai postán a' Rómát és Civita-vechiát illető Capitulatziónak punktumai, környülállásoson közöltetni fognak. Így következnek: — „

Artiulusok — „

„A' melyek a' Frantzia és más Szövetséges Olosz seregnek, melyek az ostrom alatt lévő *Romai* Respublika' vidékeinn vagynak, fő vezérjektől, *Garnier* Divisions-Generalistól, a' *Civita-vechia* mellett lévő Anglus hajós sereg-osztály' vezérjének *Troubridge* Commodornak, Nagy Britanniára és Szövetségelseire nézve, elibe terjesztettek: — „

1) *Art.* Ő Felsége a' *Két Siciliáknak* Királya, meg-engedi, hogy azon tekintetre nézve, mely szerént a' Frantziák, és a' több vélek szövetséges Romai, Civita-vechiai, és az ezektől függő katonai tanyák' béli örző-seregek, az

Siciliai Felsége' seregei által, forma-szerént nem ostromoltattak, mind a' Frantzia seregek, mind pedig' a' vélek együtt szolgáló Olofzok és Lengyelek, tisztviselek, aszszonyok, és gyermekek, a' Romai vidékeket el-hagyhassák, és az Anglus hajós-tsoport' vezérjétől rendeltetendő hajókonn, és az az után fel-számitandó költségenn, a' Villefranchei vagy Antibesi kikötő helyekbe szállittatassanak. — *Felelet.* Minthogy *Civita-vechia*, *Cornetto*, *Tolfa*, és a' Gen. *Garnier*' vezérése alatt lévő több Romai vidékek' posztjai, forma szerént nem ostromoltattak, hanem csak meg-szállva voltak: ehez-képpelt, az ezekben lévő örző-seregeknek az egész hadi parádéval való el-menetel meg-engedtetik, fegyvereiket, kardjaikat, bajonétjaikat, patronássaikat, &c, meg-tartják; hadi fogjoknak nem tartatnak; és, a' mint leg alkalmasabbnak fog találtatni, vagy Frantzia országba, vagy pedig *Corsica* szigetére, haza szállittatnak. A' Frantzia Generálisnak, a' katonai és egyéb közönséges magazinumból fog a' seregeinek kívántató eleség ki-szolgáltattatni *Civita-vechia*ig; itt a' további szükséges eledel hajókra rakatik, melyet a' Frantzia Országgló-szék, későbbben is meg-sizethet.

.2) *Art.* A' meg-nevezett seregek, az egyezésnek meg-készülésétől fogva számlálva, 8 napok alatt, *Civita-vechiánál* öfzfe gyülekeznek, és itt tulajdon strázsáik fognak nékiek magoknak lenni, minden féle hadi paradénak jegyeivel együtt, mind addig, míg az őket fel-venni fogó transport-hajók, az el-evezésre fel-vitorlázattva készen nem állanak; a' mikór is ök, pengő muzsikával, lobogó zászlókkal, égő kanotzokkal, 2 batallion ágyukkal, és egy haubitz-ágyuval, s-az ezekhez tartozó puskaaporos szekerekkel együtt, onnét útjokra indulnak. Fegyvereiket, bajonétjaikat, kárdjaikat, szabjaikat, patronássaikat

saikat, &c. minden hozzájuk tartozó személyeknek vagyonnyaiikkal egyetemben, meg-tartják, és hadi fogjokká nem lesznek. — *Felelet.* A' transport-hajók már készen állanak. Az Engelsburg és a' mik ahoz tartozók, valamint szinten a' *Tolfa* felőli való vidék is, a' Gen. *Burkhard*' vezérlése alatt lévő seregeknek; haladék nélkül által adatnak. A' Frantzia őrző-seregek, 48 órák alatt, minden hadi paradéval, pengő muzsikával, lobogó zászlókkal, hanem minden ágyuk és haubitz nélkül, mennek-ki, meg-tartják fegyvereiket, bajonétjaikat, kardjaikat, szabjaikat, és hadi fogjoknak nem tartatnak.

„3) *Art.* A' jelen való egyezésnek meg-készülésétől fogva 24 órák alatt, egy 400 emberekből álló Anglus csoport, a' szározra ki szállván, 100 ember belőle Civita vechiában marad, és az ugy nevezett Romai kaput és báltját, 100 Frantziákkal együtt foglalja-el; 300 emberek pedig, egy Frantzia csoporttól késértetve, Roma felé maschéroznak, a' *Cavagliore* nevű kaput a' magok őrizetjek' alá veszik, így szintén az ispotályokat is, a' mely posztokon mind addig egyesülve maradjanak a' Frantziákkal, valameddig ezek Romából egélszen ki nem költöznek. — *Fel.* Civita-vechiának és Cornettonak, ezen egyezés' meg-készülésével mingyár által kell az Anglusok' kezibe adtatni; Romába el-küldtethetik egy Kurir, hogy az őrző sereg ottan hajókra ültettetvén, Frantzia ország felé el-inditathassék. Gen. *Burghard* ki fogja a' szükséges parantsolatokat adni, hogy a' Frantzia őrző-seregek, Romából és minden más posztjaikról, bátorságosan késértetellenek Civita-vechiához. —

„4) *Art.* A' Frantziák' és az ő szövetségesseik' betegjeik, a' kik ez által el nem vitettethetnek, egyenesen a' Nagy Britanniai Felségnek és

Szövetségeseinek oltalmazása alatt maradnak Romában és Civita-vechiában; egy hadi Commissáriusnak és egy Frantzia tisztnek vigyázása alatt, arra ki rendelt és tanult Frantzia orvosok által gyógyíttatnak; a' reájok tétetendő költséget, pedig a' Frantzia Respublika fordítja meg. Ha meg-gyógyulnak az említett betegek, a' gondviselőikkel és tisztjeikkel együtt, kiknek Romában való maradások a' betegeknek meg-gyógyulásuk után nem lesznek szükségesek, a' tengeren a' legközelébb való Frantzia kikötő-helybe vitettetnek. — *Fel.* A' Frantziáknak betegjeik, tulajdon orvosaik által, és a' Frantzia Respublika' költségén, gyógyíttatnak, és azonnal, hogy meg-gyógyultak, Frantzia országba haza szállíttatnak.

„5) *Art.* A' Romában maradandó hadi Commissárius mellé, az előbbeni Artikulus' bé töltése végett, egy segéd adattatik, a' ki arra fog vigyázni, hogy a' betegek a' Frantzia rendtartások szerént traktáltatódjanak. Ha mire néki szüksége lesz, az iránt a' Romában vagy Civita-vechiában lejendő Anglus- vagy Szövetséges Komendánskoz járuljon jelentéssel. A' Frantzia Generális egy tisztet fog ki nevezni, a' ki a' Civita-vechiához, gyülendő reconvalescencekre gondot viseljen. — *Fel.* Gen. Garnier, a' betegekre nézve szükséges személyeket hátra hagyhatja.

„6) *Art.* A' Frantzia és szövetséges seregeknek, az ő bázisaiájoknak Romától fogva Civita-vechiáig való vitettetésére, és azoknak a' betegjeiknek számokra is, a' kik oda az Orvosok' bizonyág-tételeik szerént el-vitettethetnek, szükséges szekerek, és hajók, rendeltetnek. A' papirossak' el-vitettetésire meg-kivántató módok, a' Romába bé-szállandó Anglus vagy szövetséges seregek' vezérjinek figyelmetessége alá bizattatnak, ki is ezen tekintetben a' Frantzia fő Biz-

tostól fog függésben lenni. — *Fel.* Gen. *Burghard* gondoskodni fog, az Engelsburgban lévő örző sereg' bágáziájának és egyéb vagyonyainak elvitelire szükséges szekerekről, hajókról, és minden egyebekről. Arra is gond lesz, hogy a' transportáltatódható betegek és sebések, Civita-vechiába vitetthessenek; ha egyszeriben elégségek nem lennének a' szekerek, gond lesz, hogy a' hátra-maradók az első alkalmatossággal elvitetthessenek.

„7) *Art.* A' Frantzia seregek, és az ő szövetségeseik, Romából Civita-vechiáig két napok alatt utaznak; az első napon *Monte-roni*hoz érkeznek; az ezen útjokra kivantató eledel a' Romai magazinumokból adódik, és utánok való vitetődésre, az Anglus Komendáns visel gondot. — *Fel.* Az erre való felelet már az előbbeni Artikulusban vagyon.

„8) *Art.* Az egyen-egyen vétettető személyeknek minden tulajdonaik, fel-kelhetők akár fel-nem kelhetők legyenek, védelmeztetni fognak és tulajdonossáiknak, vagy Agenesseiknek, szabad dispositiójik' alá bizattatnak. — *Fel.* A' személyes tulajdon, soha nem terheltetik semmivel.

„9) *Art.* Mind azok a' tulajdonok, még a' mesterségi mivek is, a' melyek az egész Romai Respublikának vidékjeinn a' Frantzia Respublikájéik, hasonlóképpen védelmeztessenek, és a' Frantzia Országgló-széknek szabadságában álljon, Romában egy vagy több Agenseket hagyni, addig, míg ő ezen tekintetben a' nemzet' javával leg meg-egyezőbb rendelkezéseket tehet. — *Fel.* Az én hofszas szolgálatomnak egész rendjében nem adta magát az a' történet előmbe, hogy a' közönséges tulajdon el-vevődött volna: és ezen tekintetben, ez az egész Artikulus el-fogadhatatlan.

Mindent viszfzá kell adni, a' mi a' Romai Respublika' tulajdona.

„10) *Art.* A' Frantzia lovalságnak és szövetségelseiknek, szabadságokban álljon, lovaikkal, szekereikkel és bágázsiájikkal egyetemben, Frantzia ország felé a' szározon el menni; a' hova egy 50 emberből álló Aus triai vagy szövetséges lovas tsoport által, a' leg közelébb való szélső Frantzia posztig, vezettelsék el. Minden Frantzia és vélek szövetséges tisztek, a' kik ezen lovas tsoporttal együtt akarnak el-útazni, arra lovaikkal, szekereikkel, és bágázsiájikkal együtt telyes szabadságok legyen; és *Commodore Troubridge*, azoknak a' vidékeknek országló-székeiknél, a' melyekenn ezen kicsiny lovas seregeknek keresztül maschérozni szükséges lészén, eszközölje-ki azt, hogy ezek nékik eledelt szolgáltafsanak. — *Fel.* A' lovalság' lovai, a' Státus' tulajdonai közzé tartoznak; tehát viszfza kell adni őket: ez az egész *Artikulus* el-fogadhatatlan.

(A' többit a' jövő posta naponn.)

* * *

Az ujjabb Helvétziai környülállásokról, a' 25-dik Septemberi történetektől fogva, keveset olvastunk. Most a' következőket olvassuk egy *Schafhauseni* levélből, a' mely Oktober 8-dikánn dél-előtti 10 orakór indult onnét: — „

„Sept. 26-dikától fogva ezen a' vidékenn fekszik az *Orosz* tábor. Egy 10 ezer emberekből álló *Orosz* sereg, fel-utazott a' *Boden-See* felé. A' mult Hétfüre virradó éjjlszáka ismét keresztül takarodott az *Orosz* tábornak nagyobb része a' *Rénusonn*, a' mi városunkon feljül lévő hidann, a' viznek jobb partjáról a' ballra, és

a' hid-sántzaiba szállott-bé, a' melyek *Büsinggen*' és *Paradies*' környékeikenn vagynak. Tegnap (7-dikben) alig kezdett virradni, és azzal együtt a' szörnyü ágyuzás is, ismét el-kezdődött. Az Oroszok és Bavarusok, reá ütöttek, a' Hertzeg *Gortschakow*' vezérlése alatt, a' szomizéd hegyekenn fekvő ellenséges polztokra, és azokat hátra verték. Dél utáni 2 óráig, sok fogjokhozattattak bé ide, a' kik között Helvétus parasztság is találtatik; ágyuk is vétettek-el az ellenségtől. Ekkor maga *Massena* is a' tsatázó mezőre érkezett 10 ezer Frantziákkal, és egy Helvétus tsoporttal: melyre nézve, az Oroszok és Bavarusok, ujjanton a' *Paradies*nál lévő hid-sántzokba szállottanak visszra. A' *Massena*' személyes jelenléte által bátrabbá lett ellenség, ezen sántzokra is maga reá ütött, a' hól Gen. *Rimskoi Korsakow* személyesen jelen volt. Nagy tüzzel és hathatós lármával tették az ellenséges tsoportok a' próbát: de kétség kívül meg-bánták; mint-hogy rettentő kártáts-tüz adatván a' sántzokból reájok, sok holtakból és sebeslekből álló vesztes-sel kénytelenítették magokat visszra vonni. Az ágyuzás estvéli 7 órákór szünt-el. Ezen éjjel 11 órákór, *Károly* Fő Hertzeg is, néhány Adjutánsoktól és Huszároktól kísértetve, egy hat lovas hintóban véletlenül ide érkezett, és az itt lévő Orosz fő vezérrel *Rimskoi Korsakow*val hosszú beszédet tartott. Mint hallatik, az egész kordont bé-járja ő Fő Hertzegsége és Hertzeg *Suwarow*val is öszsze fog jönni. Ejjfélkór, egy 6 ezer emberekből álló fegyveres sereg is érkezett-meg az ő Fő Hertzegsége' táborától ide, a' mely az Orosz táborhoz tsatolja magát. Ma ismét hallauk a' nagy ágyuzás, &c.

Ulmából, Okt. 9-dikénn: — „

„Gróf Lehrbach ő Exc.ja, ma jó reggel vette innét *Ludwigsburg* felé útját; kihez is, el-indulá-

sa előtt csak kevéssel érkezett a' Károly Fő Her-
tzege' *Donaufschingeni* fő hadi szállásáról, *de dato*
7-dik Okt. egy tudósítás, a' melynek ez vólt fog-
lalata: — „

„Egy ma reggel érkezett tudósításban, azt
adja Hertzeg *Suwarow, Glarusból* Okt. 2-dikán,
hirül, hogy ő általa az ellenség Oktob. 1-ső nap-
ján *Mollis és Nöfels* mellé vizsgálva veretett, 400
Frantzia el-fogatott, 1 zászló és 2 ágyuk el-
vétettek tőlök, 's ennek felette valami 1000 em-
berre teltenek az ellenségnek el-estjei és sebesei.
— „Ugyan az nap', a' *Matten* mellett fekvő *Gr.*
Rosemberg' seregire, reá ütött az ellenség: hanem
oly hathatóson vizsgálva veretett, hogy sok holtak-
ból és sebesekből álló vesztesén kívül, kik köz-
zül *Gen. Legourier* is az elsők között hallatik len-
ni, 1000 emberek, 1 Generállal, 2 Obersterrel,
10 tisztekkel, és 5 ágyukkal együtt, el-fogat-
tattak.“

(Ezekről a' tsatázásokról, t. i. mind a' *Schafhau-
seni*, mind a' *Glarusi* környékiekről, vagy *Ex-
trablattban*, vagy az *Udv. Ujjságban*, a' fő hadi
Cancellariától ki-adatandó tudósításokat kell
el-várnunk. A' *Bétsben* tegnap némelyeknek ke-
zekben forgott levelek szerént azonközben, a' mi
a' feljebb irt, Okt. 7-dikéon *Schafhausen* körül
történt, tsatát illeti, a' *Frantziáknak* ebben szen-
vedett vesztesit, 1500 holtakra és sebesekre, és
4 vagy 5 száz el-fogatottakra telzik.)

Egy *Ravensburgi* 8-dik levél szerént, sok vé-
reknek ki-ontásába került a' *Frantziáknak*, az ő
Konstanzba és *Petershausenbe* való ujjantoni viz-
sza-menetek.

Londonból, Sept. 27-ikénn.

„A' Király Sept. 24 dikénn dél-utánni 3 orakör a' Parlamentomba menvén, ily beszéddel nyitotta - ki a' tronusból a' két Házak' üléseit: — „

„*Mylordok és Nemesek!*

„Én azért hivattalak titeket ezen szokatlan időben öszsze, hogy tanátskozásotok' alá ajánljam annak megfontolását, nem fogne' hasznos lenni, engemet haladék nélkül oly állapotba helyheztetni, hogy a' militziának (az az a' Provinciális katonaságnak) szolgálatja, egy oly időben a' midönn a' mi külső országokonn való *activ* erőknek neveltetése, leg fontosabb és hasznosabb következeseket szülhet, haszonra fordítottóhason. —

„Már szemléltük azon eszközöknek szerenstsés következeseit, a' melyeket ti, az utóbbi üléseitekben ugyan ezen tekintetben elő vettetek volt. Az az erő, a' melyet én ezen eszközök' segedelme által, haszonra fordítani, alkalmassá tettettem, oly bátorságot fenytéket, és álhatatosságot mutatott az ellenség előtt, a' mely a' Britannus katonának characterjéhez méltó. A' Parlamentomi üléseknek utolsó bé-rekesztetődésétől fogva le-folyt idő alatt, a' Gondviselésnek áldása által, leg nagyobb várokozásainkat feljülhaladó módon meg-jovultak ki-nézéseink és környülállásaink. —

„Az egyesült Császári táborok' vezérjeiknek tehetősége és vitézsege, szünés nélkül meg-külömböztetett módra ki-mutatta magát; Olosz országnak meg-szabadittatása ugy tartathatik, mint zonyos következesé annak az egy táborozásnak,

a' mely a' maga fényességére és szerentsésségére nézve, a' Historiák béli leg nevezetesebb táborozásokhoz hasonló: és én, belső gyógyörűséggel szemléltem azt, hogy az én hajós és száronn lévő seregeimnek hērōsi bátorsága, Szövetségeseimnek segítettésekre, igaz ügyünknek megmentődésére, és a' Britannus Birodalom' valóságos boldogságának elő-mozdittására, igen szerentsésen használódott légyen. —

„A' Neapolisi Királyi Birodalom a' Frantzia járomtól meg-mentetett, az ő törvényes Ország-lójának vissza állittatott, és az én ezen régi Szövetségeseimmel való öszsze-köttetése, ismét meg-ujjittatott. —

„Az Egyiptomba tétetett Frantzia expedi-tzióból, gyalázatnál és inségnél egyéb a' mi ellenségünkre nem következett, és az ő végső tzélozássai a' mi Napkeleti Indiai birtokaink ellen, egészzen semmivé tétettek, —

„Az az ő kétségbe-éséshez hasonlító probá-jok (t. i. *Acre*' várossánál), a' melyet ők régi-ben oly tzélozással követtenek-el, hogy veszedelmes állapotjokból valahogy ki-verekedhesse-nek, a' Török népeknek bátorsága által, kik is az én tengeri erőmnek egy kitsiny szakaszát vezérlő Britannus tiszt által igazgattattak, 's-bátorsága által elevenítették, semmivé tétetett; annak a' nyughatatlan és hűségtelen Hatalmasságnak (*Tip-po-Saibnak*) esete is, a' ki a' Frantziák' ingerelte-tése által fel-lázzasztván, és ígéret-tételeik által meg vakittatván, az ő kevély és pufztittó planumjaikból *Indiában* részt vett vala, a' Britannusok' boldog állapotját a' világnak ezen részében, igen álhatatos lábra helyhezette. A' Generál-Gubernátornak ezen fontos alkalmatossággal ki-mutatott, szemessége, el-tökéllettsége, és böltsellége,

's-a' vezéreknak, tiszteknak, és seregeknek, az ő igazgatása alatt meg-bizonyított, alkalmasságok és vitézségek, a' töllem való leg nagyobb ditsé-
reket igaz jussal meg-érdemlik. —

„Minden fundamentumok szerént remelleni lehet, hogy az az iparkodás, melyet én a' Szövetséges Belgiumi tartományoknak meg-mentésekre, el-követek, szerentsésen fog ki-ütni. —

„A' Britannus fegyverek már a' Hollándiai Republikának leg főbb kikötő-helyét és hadi tengeri-magazinumát, ki ragadták az ellenség' birtoka alóll; és noha egy, az után az ellenség ellen tetett, későbbi meg támadásból következett, sok derék embereknek el-vesztését sajnálhatjuk, a' midön t. i. az ellenséget az ő fekvése olyan állapotba helyheztette volt, hogy elő felé való lépéseinket meg-akadályoztathatta: csak ugyan leg erősebb reménségem vagyon nékem a'-felóll, hogy vezérjeimnek alkalmatosságok, és seregeimnek meg-rettenthetetlenségek, nem soká minden akadályt el fognak hártani, és hogy az a' hajós sereg, a' mely Frantzia orizágnak azonn vett erőszakos uralkodása alatt, a' mi szigeteinkre való közös bé-ütésre volt határoztatva, a' maga régi zászlói alatt részeseülni fog abból a' ditsősségből, hogy azon tartomán oknak, a' melyek a' mi Orizágunkkal oly hoszvas szövetségben és baratságon éltenek, vallások, szabadságok, és függetlenségek, ismét visszra adattassanak. —

„A' midön ti, ezen történeteknek örvendeztek, a' melyek a' Britannus characternek fényességét ily magoss gráditsra fel-emelik: mint reméllem ugyanekkör azon hajlandóságban is éppen ily kélszek vagytok vélem egyesíteni magatokat, a' mely hajlandósággal mi, a' mi jó és hiv Szövetségesünkhöz az Orosz Császárhoz viseltetni tartozunk, Az ő fel-emelkedett gondol-

---

kodása'-módjának és béltseflégének, mely Szerént ő a' maga hatalmas és szélesen ki-terjedő birodalmának erejét, Európának ily fok részeire kibotsátotta, közönhetjük nagy részint, valamint tulajdon iparkodásainknak Szerentsés következt, így szintén a' dolgok' közönséges állapotjának, ily sebess és kedvező meg változását. Én parantsolatot adtam-ki az iránt, hogy azon Kötéseknek mállaikat, a' melyek az én Országomnak boldogságára nézve ily hasznos, és a' civilizált világnak minden részeire nézve, a' mostani időben ily fontos egymáshoz való tsatoltatásokat, meg-erössittik, terjeszszék ölotökbe. “

(A' többi következik.)

Elegyes Tudósítások.

Madridból 7. Sept. : — „

„Itt a' mai Udvari Újjságban, ki-adatott az Manifestum, a' mely által a' Spanyol Király hadat hirdet az Orosz Udvar ellen. — „Egy más Királyi Decretomban ezek mondatnak: Minthogy a' jelenvaló nyughatatlanságok Európában a' Pápa' székének ujjantoni bé-töltetését most egyhamar nem reméltethetik, erre-való-nézt a' Király, hogy a' maga Jobbágyait a' lelkiismeret' nyugalmától meg ne foszsa, meg-határozta: hogy, egy ujj Pápának választatásáig, az Érsekek és Püspökök, a' régi Ekklesiái fenytékkal meg egyezölög, minden hatalmat, még a' házaflági Dispenzátiók' dolgában is, gyakorolhassanak; a' mi az Inquisitziót illeti, erről azt határozta a' Király, hogy a' Rotta, ennekutánna is tegyen itéleteket azon történetekben, a' melyeket eddig a' Pápa reá bizott volt: minden egyéb fontos történetekben pedig, az Érsekek és Püspökök a' Királytól, a' Praelátusok pedig a' fő Itélö-széktől, várjanak magoknak útasításokat.,,

Koppenhágából: — „

„Az *Isis* nevű Anglus Fregát (igy irnak *Norvegiából*) panaszra szolgáltatott a' Dániai országló-széknek alkalmatosságot. A' Hollandiai *Pegázus* nevű préda hajó t. i. a' *Grönstadtti* Norvégiai kikötő-hely felé evezvén, az *Isis* 4 Schalupokat botsátott az *Arendali* partok mellől, a' hól ő ekkór állott, a' *Pegazus'* kergetésére. Az Anglus Schalupok, ágyuziak erre jó darabig: hanem, mikór látták volna, hogy bé nem érhetik, a' *Grönstadtti* kikötő-helybe is bé mentek utánna, és onnét ki-hozván, *Arendálhoz* vezették. Az után a' *Denemark* nevű Dánus hadi hajó egy más kissebbel együtt, el-küldettettek, oly rendeléssel: hogy a' Hollándusok' *Pegazusát* vegyék el az Anglus *Isistől*. Nem tudni, mi leszen ezen történetnek a' ki-menetele.“

* * *

Lesus

In memoriam PII SEXTI P. M.

Prologus.

Elebilis immensos Elegèia prome dolores!
Papa *Pius* Sextus, tollitur e' medio!! *)

Elegia.

Papa *Pius* Sextus Cesenæ natus; a) & ortus
Prosapia Braschidum: Fit caput Ecclesiæ b)
Desponsat Christi sibi sponsam, jureque sponsi
Petri ætate suam c), dirigit Ecclesiam.

*) 29-a Augusti 1799-o Valentiaë in Delphina-tus Galliaë.

a) In Romandiola Italiae Provincia 7-a Decembris 1717-o.

b) 15-a Februarii 1775-to.

c) Annis Petri 25, minus sex mensibus.

Nomine, reque *Pius!* sanctus, summusque Sa-
cerdos,

Cujus Virtuti Zoilus ipse favet!

Bis quater Is denos, plus binos vixerat annos,

Vivere, qui Pylio tempore, dignus erat.

Vixerat! o quam plena fuit vita illa dolore!

Nullus sat lessus commemorare queat.

Non mihi, si centum linguæ sint, oraque centum,

Fata Senis Justi, dicere sat potero:

Gallica vix oritur revolutio; cæde cruenta

Sacra, throni, populi, natio, Regna madent.

Quam late, ac fæde Jacobinia synchrona turba

Grassata est! altà mente reposita manent.

Moribus hæc bellum sanctis, hæc Religioni

Intulit, et Sacris gens male syasa thronis.

Lusit in humanis, Divina potentia rebus,

Plectere non voluit, Sustinuitque malos;

Donec adimplerent mensuram. Vindice coelo;

Ut dehinc lapsu, jam graviore ruant.

Interea sanctam penetraverat hostis in urbem,

Et sacra Pontificem, cedere sceptrum jubet.

Exiit sceptro, Regnis privatur, et Urbe

Exigitur Justus, præda fit innocuus.

Exilium patitur: tractatur ut exul ab ipsis,

Quos Pater ut natos, perguit amare, suos.

Hos Pastor bonus errantes compellat oves, hos!

Qui tam Sollicitum deseruere Patrem

Non petit ulcisci Divos sua probra, nec ipse,

Qua pollet virgâ plectere, plectit oves.

Injurias perfert patiens, æquòque remittit

Illatas animo; victor utrinque sui.

Calcat cælestis vestigia sancta Magistri.

Ignoscique suis hostibus ipse rogat.

Mitis, mansuetus, quo non mansuetior ullus,

Sicque Pii vere, nomen abinde tenet.

Dicite Francigenæ, inter quos *Pius* ultima vitæ

Fata tulit, quæso, dicite vera mihi;

Vos Jacobinæis, gens intercepta pedicis,
 Dicite vera mihi: nonne Benignus erat?
 Inter vos exul moritur Pastorque, Paterque,
 Prô Pater orabit pignore, Pastor ove!
 Ut nati ad Matrem redeant, seducti ad ovile,
 Hæc sunt Pastoris, sunt pia vota Patris.

Nescierat tristem Papæ constantia casum,
 Cui pietas clypeum præbuit, arma polus.
 Infractumque nihil terrebant ardua pectus,
 Quod pietas meritis juncta, vigore aluit.
 Sic stat in adversis mens imperterrita rebus
 Firma, cui spes est anchora, meta Deus.

Eripitur tandem e' vivis Tibi Roma! suæque
 Tantus Melchisedech! tollitur Ecclesiæ.
 Antistes summus moritur! Sanctissimus Aaron,
 Successor Petri, fulget in arce poli.
 Confessor Christi, Divini Pastor ovilis,
 Coelestis Regni, jam diadema tenet.
 Philosophos virtute, hostes patiendo triumphat,
 Ducit ad Æthereos, hæc via recta, polos.

Epitaphium.

Ortum Cesenâ Papam, rapuit Libythina,
 Jamque Valentinâ pulvis requiescit in Urnâ.
 Spiritus in cælo fulgescit sydere pleno

Luxit 5-a Octob. 1799.
 Joannes Stitzai Archi Diæc.
 Strig. Presbyt. Parochus Tar-
 dosiensis.